

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi sähkömarkkinalain muuttamisesta

Johdanto

Työ- ja elinkeinoministeriö pyytää lausuntoa luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi sähkömarkkinalain muuttamisesta.

Tausta

Sähköverkkoon liittämisen kysyntä on kasvanut merkittävästi sähköistymisen, uusiutuvan energian tuotannon lisääntymisen sekä uudentyypisen sähkönkulutuksen ja sähkövarastoinnin yleistymisen myötä. Sähköverkot ovat paikoitellen ruuhkautuneet niiden aktiivisesta kehittämisestä huolimatta.

EU:n sähkömarkkinalainsäädännössä asetetaan siirto- ja jakeluverkonhaltijoille yleinen velvoite varmistaa kolmansien osapuolten syrjimätön pääsy verkkoihinsa. Samalla jäsenvaltioille ja sääntelyviranomaisille jätetään liikkumavaraa liittymismenettelyjen yksityiskohtien suunnittelussa, jotta järjestelmien erityispiirteet voidaan ottaa huomioon. EU:n sähkömarkkinalainsäädännössä ei edellytetä, että liittämistä koskevat tarjouspyynnöt käsiteltäisiin saapumisjärjestyksessä. Jäsenvaltiot ja kansalliset sääntelyviranomaiset voivat ottaa käyttöön muita sääntöjä, joita verkonhaltijoiden on sovellettava, edellyttäen, että säännöt ovat syrjimättömiä ja avoimia ja perustuvat objektiivisiin sekä teknisesti ja taloudellisesti perusteltuihin kriteereihin.

Tavoitteet

Esityksen tavoitteena on turvata sähköverkon kapasiteetin tarkoituksenmukainen ja tehokas hyödyntäminen kilpailevien tarpeiden kesken tilanteessa, jossa sähköverkon kapasiteetista on niukkuutta.

Sähkömarkkinalakiin lisättäisiin säännökset etusijamenettelystä, jota verkonhaltijan olisi sovellettava sähkönkäyttökohteiden ja sähkövarastojen liittymistä koskevien tarjouspyyntöjen käsittelyssä. Tarjouspyynnöt sijoitettaisiin neljään etusijaryhmään liittymän tehon ja käyttötarkoituksen perusteella. Etusijamenettelyä ei sovellettaisi sähkön tuotantoon.

Etusijamenettely kannustaisi suurten sähkönkäyttökohteiden ja sähkövarastojen sijoittamiseen alueelle, jossa sähköverkon kapasiteetista ei ole niukkuutta. Alueilla, joilla

kapasiteetista on niukkuutta, suurten sähkönkäyttökohteiden liittyjät voisivat parantaa liittymistä koskevan tarjouspyyntönsä asemaa sitoutumalla tarjoamaan sähkömarkkinoille joustavaa sähköntuotantokapasiteettia tai kattamalla osan sähkönkulutuksestaan samalla alueella sijaitsevalla uudella sähköntuotannolla. Tarjouspyyntöjen käsittelyssä otettaisiin huomioon lisäksi sähkönkäyttökohteen tai sähkövaraston kehitysaste.

Etusijaryhmä ja etusijajärjestys määrittäisivät sen, missä järjestyksessä verkonhaltija tarjoaa sähköverkon kapasiteettia ja kehittää sähköverkkoaan silloin, kun kapasiteettia ei voida tarjota kaikille liittyjille samanaikaisesti.

Ehdotuksella ei rajoitettaisi verkkoon pääsyä. Verkonhaltijoiden liittämismäärä on säilyisi ennallaan, eikä esitys vaikuttaisi siihen, kenellä on oikeus liittyä sähköverkkoon.

Ehdotettu laki on tarkoitettu tulemaan voimaan 1.1.2027. Lakia sovellettaisiin myös ennen lain voimaantuloa tehtyihin sähkönkäyttökohteiden ja sähkövarastojen liittymistä koskeviin tarjouspyyntöihin, joiden perusteella ei ole tehty sitovaa ehdollista liittymisopimusta tai liittymisopimusta. Verkonhaltijan olisi käsiteltävä muiden kuin ylimpään etusijaryhmään kuuluvien liittyjien liittymistä koskevat tarjouspyynnöt etusijaryhmäkohtaisissa erissä ensimmäisen kerran viimeistään 31.12.2027.

Vastausohjeet vastaanottajille

Kuka tahansa voi antaa lausunnon.

Lausunto pyydetään ensisijaisesti antamaan vastaamalla lausuntopyyntöön lausuntopalvelun kautta. Ohjeet palveluun rekisteröitymiseksi ja palvelun käyttämiseksi löytyvät lausuntopalvelun sivulta Ohjeet -->> Käyttöohjeet (käyttäjätuki: lausuntopalvelu.om(at)gov.fi). Ministeriöiden tulee lisäksi tallentaa lausuntopalvelussa antamansa lausunto VAHVA-asianhallintajärjestelmään asialle VN/24069/2026.

Jos lausuntoa ei ole mahdollista antaa lausuntopalvelussa, lausunto voidaan vaihtoehtoisesti toimittaa ministeriön kirjaamoon sähköpostilla osoitteeseen kirjaamo.tem(at)gov.fi tai postitse osoitteeseen Työ- ja elinkeinoministeriö, PL 32, 00023 VALTIONEUVOSTO. Kirjaamoon toimitetussa lausunnossa pyydetään mainitsemaan asianumero VN/24069/2026. Lisäksi kirjaamoon toimitettu lausunto pyydetään lähettämään esimerkiksi sähköpostin liitetiedostona Word- tai PDF-muodossa, jotta lausuntoasiakirja ei sisällä tarpeettomia henkilötietoja, kuten yksityishenkilön sähköpostiosoitetta.

Kaikki annetut lausunnot ovat lähtökohtaisesti julkisia viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain (621/1999) mukaisesti. Lausunnot julkaistaan hankkeen julkisilla hankesivuilla (valtioneuvosto.fi/hankkeet, tunnus TEM043:00/2026). Yksityishenkilön lausunto julkaistaan kuitenkin hankesivuilla tietosuojasystä ainoastaan, jos henkilö tätä kirjallisesti pyytää esimerkiksi lausuntonsa yhteydessä tai sen saateviestissä.

Lisäksi kaikki lausuntopalvelussa annetut lausunnot, mukaan lukien yksityishenkilöiden lausunnot, ovat automaattisesti kaikkien nähtävissä lausuntopalvelussa. Ministeriö ei julkaise kirjaamoon toimitettuja lausuntoja lausuntopalvelussa.

Lausunnossa ei tule ilmoittaa tarpeettomia henkilötietoja. Vaikka yksityishenkilön kirjaamoon

toimittamaa lausuntoa ei julkaistaisi verkossa, lausunto on ministeriöltä kaikkien saatavissa viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain mukaisesti.

Aikataulu

Lausunto pyydetään antamaan **viimeistään 9.10.2026**.

Esitys on laajuudeltaan suppeahko. Lausuntoaika on normaalista poiketen vain kolme viikkoa.

Esitysluonnoksen pääasiallisen sisällön ja lakiehdotuksen ruotsinkielinen käännös on lisätty lausuntopalveluun 24.9.2026. Ruotsinkielistä luonnosta koskevat lausunnot tulee antaa 15.10.2026 mennessä.

Valmistelijat

Lisätietoa asiasta antavat:

teollisuusneuvos Tatu Pahkala, TEM, p. 0295 064 217
erityisasiantuntija Julia Ranta, TEM, p. 0295 047 062 (poissa 23.-28.9.2026)

Sähköpostiosoitteet ovat muotoa etunimi.sukunimi(at)gov.fi

Linkit

<https://tem.fi/hanke?tunnus=TEM043:00/2026> - Hankesivu

<https://tem.fi/sahkoverkkoon-liittamisen-etusijamenettely> - Ajankohtaisia hankkeita -sivusto

<https://tem.fi/sv/andra-utvecklingsprojekt> - Aktuella projekt -sidan

Liitteet:

[Luonnos hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi sähkömarkkinalain muuttamisesta \(18.9.2026\).pdf](#)

[HE sähkömarkkinalain muuttamisesta_18.9.2026_SV.pdf](#) - Utkast till regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av elmarknadslagen -huvudsakligt innehåll och lagförslag (18.9.2026).

Jakelu:

Datakeskusteollisuus Finnish Data Center Association
Elinkeinoelämän keskusliitto EK
Energiakaupungit ry

Energiateollisuus ry
Energiavirasto
Fingrid Oyj
Huoltovarmuuskeskus
Kemiateollisuus ry
Kilpailu- ja kuluttajavirasto
Kuluttajaliitto – Konsumentförbundet ry
Maa- ja metsätalousministeriö
Metsäteollisuus
Oikeusministeriö
Paikallisvoima ry
Suomen kaasuyhdistys ry
Suomen lähienergialiitto ry
Suomen Omakotiliitto ry
Suomen Sähkönkäyttäjät ry (ELFi)
Suomen uusiutuvat ry
Suomen vetyklusteri ry
Suomen Yrittäjät ry
Valtiovarainministeriö
Ympäristöministeriö

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Huttunen Riku
Työ- ja elinkeinoministeriö

Ranta Julia
Työ- ja elinkeinoministeriö